

Качан В.В.

Національний університет «Одеська юридична академія», аспірант кафедри морського і митного права, консультант секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя

ПОЛОЖЕННЯ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ МИТНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ СТИМУЛЮВАННЯ ПРИКОРДОННОЇ ТОРГІВЛІ

13 березня 2012 року Верховною Радою України прийнятий в другому читанні із пропозиціями Президента України проект Митного кодексу України, що зумовило широкі обговорення експертами, науковцями та іншими фахівцями в галузі митної справи основних змін до норм митного законодавства в засобах масової інформації.

Зокрема ст. 374 проекту Митного кодексу України «Умови ввезення (пересилання) громадянами товарів на митну територію України».

Так з метою чіткості та прозорості законодавчого регулювання митних відносин та у відповідності до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур та до Конвенції про тимчасове ввезення, а також імплементації у національне законодавство Рамкових стандартів безпеки Всесвітньої митної організації законодавцем частиною першою ст. 374 нової редакції Митного кодексу України передбачено, що ввезення (пересилання) громадянами товарів на митну територію України (за винятком підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 1000 євро, що ввозяться громадянами на митну територію України у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення, та товари (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 500 євро та/або сумарна вага яких не перевищує 50 кг, що ввозяться громадянами на митну територію України у ручній поклажі та/або супроводжуваному багажі через інші, ніж відкриті для повітряного сполучення, пункти пропуску через державний кордон України, не підлягають письмовому декларуванню (за винятком товарів, на які відповідно до статті 197 цього Кодексу встановлено обмеження щодо переміщення громадянами через митний кордон України і випадків, передбачених частиною другою цієї статті) та не є об'єктами оподаткування митними платежами.

Разом з тим частиною другою ст. 375 проекту Митного кодексу України передбачено, що норма частини першої ст. 375 застосовується в разі, якщо особа, яка ввозить товари на митну територію України, в'їжджає в Україну не частіше одного разу протягом однієї доби. Зазначена норма, унеможливить зловживання правом громадянами на безмитний ввезення товарів на митну територію України.

Крім того варто відмітити, що суб'єктом законодавчої ініціативи збільшена сумарна фактурна вартість товарів ввезення (пересилання) громадянами товарів на митну територію України яка передбачається в чинному Митному кодексі України.

Розглянемо вплив вищезазначеної норми проекту Митного кодексу України на прикордонну торгівлю в Україні. Насамперед необхідно відмітити позитивні наслідки:

1. Збільшення товарообігу в прикордонній зоні за рахунок, підвищення бар'єру безмитного ввезення товарів;
2. Підвищення samozайнятості населення в прикордонному регіоні;

Разом з тим поряд з позитивними факторами, існують і негативні:

1. Зменшення пропускної спроможності міжнародних пунктів пропуску, у зв'язку із збільшенням їх завантаженості громадянами що займаються прикордонною торгівлею.

2. Збільшення проявів уникнення сплати податків та митних зборів, шляхом ввезення великої (цілісної) «партії товарів» або «партії вантажу», громадянами через митний кордон України малогабаритним транспортом з урахуванням встановленою частиною першою ст. 374 проекту Митного кодексу України сумарної фактурної вартості товарів яка не перевищує еквівалент 500 євро та/або сумарної ваги яка не перевищує 50 кг.

На наш погляд враховуючи позитивні та негативні наслідки вступу в дію проекту Митного кодексу України, законодавцем здійснений важливий крок до стимулювання прикордонного партнерства та прикордонної торгівлі із межуючими країнами. За неофіційними даними українці вивезли з Польщі різних товарів на суму близько 200 млн. доларів у зв'язку із збільшенням сумарної фактурної вартості товарів із 200 до 500 євро дана сума може збільшитися в двічі.

Разом з тим залишаються безліч питань які нормами чинного митного законодавства так і нормами нової редакції Митного кодексу України не врегульовані. Насамперед вважаємо за необхідне запровадження особливого митного режиму «прикордонної торгівлі» що визначатиме особливості порядку переміщення товарів в рамках прикордонної торгівлі, яким визначатиметься обсяг здійснення митних процедур (митних формальностей) митними органами України.

Досі залишається не вирішеною проблема із зменшенням пропускної спроможності міжнародних пунктів пропуску в зв'язку з чим переміщення через пункти пропуску може тривати до п'яти годин. Дане питання потребує належного правового врегулювання, і в контексті із проведенням в Україні та Польщі чотирнадцятого чемпіонату Європи по футболу що супроводжуватиметься значним навантаженням на пункти пропуску на західному кордоні країни.

Крім того при відсутності належного правового регулювання «цивілізованої» прикордонної торгівлі, держава не отримує надходження до бюджету від її здійснення.